

NEDERLAG — FÖR VEM?

SEGERJUBLET i den socialdemokratiska pressen efter den avgörande omröstningen i pensionsfrågan blev ganska fort dämpat. Man vågar åtminstone hoppas att det berodde på en växande insikt om sanningen i hr Ewerlöfs sammanfattande omdöme: utgången var ett nederlag för svensk demokrati. Det må tilläggas: för det sunda förnuftet.

Märk väl, ingen på borgerlig sida vill hävda att pensionsfrågan inte bör lösas. Den är en fråga om social rättfärdighet. Men att denna stora sociala reform skulle komma att introduceras i svensk lagstiftning genom ett socialistiskt-kommunistiskt diktat är lika olyckligt för reformens fortbestånd som för det politiska klimatet inom det svenska folkstyret.

Socialdemokraterna tycks inte vilja eller kunna förstå att vad som skapat den starka indignationen inom oppositionen är inte deras ansträngningar att skapa vad de tror är en för deras väljarunderlag särskilt förmånlig lösning. Det är förmåtenheten att presentera denna lösning som en strävan för det gemensamma bästa, samtidigt som man hänsynslöst utnyttjat alla i pensionsfrågan liggande taktiska möjligheter att förlänga ett vacklande maktinnehav och skapa för-

utsättningar för en långtgående socialisering av kapitalmarknaden. Till sist tappade man också alla hämningar och genomdrev förstärkningar av representationen för LO och Konsum i fondförvaltningarna, som är lika utmanande som oberechtiggade.

»Det gemensamma bästa!» Under den rubriken kommenterar det ledande socialdemokratiska idéorganet Tiden »avgörandet» i pensionsfrågan. Bakom den argumentation med vilken man försöker rättfärdiga sitt partis uppträdande skymtar något av en generad eftertanke, vilket hedrar kollegan. Börjar socialdemokraternas mera reflekterande krafter äntligen förstå vad deras parti har spolierat. »Den traditionella viljan till och även behovet av att samarbeta i vårt lilla samhälle kan inte förträngas av striderna kring en stor socialreform, lika litet som detta skett tidigare efter andra stora reformåtgärder», säger Tiden. Ett stort misstag — och en fåfäng förhoppning. Tidigare konflikter i sociala reformfrågor har väsentligen gällt de statsfinansiella förutsättningarna och organisatoriska lämplighetsfrågor — i pensionsfrågan råder djupgående principiella motsättningar, som går tillbaka på en

grundläggande skillnad i samhällsynen. De borde ändå ha kunnat överbryggas — om viljan funnits på socialistisk sida och *pensionsfrågan* varit huvudsaken.

Det förefaller därför uteslutet att vi i framtiden kan uppnå ett bättre samarbete mellan partierna — för att inte tala om en samförstånds-politik — förrän socialdemokraterna gått med på en genomgripande revision av pensionsreformen.

Nå, om de inte vill det?

I så fall blir det anledning att taga fasta på vad Tiden framhållit om ansvaret mot väljarna, om de demokratiska spelreglerna och om att första kammarens röster rimligen bör tillmätas samma vikt och betydelse vid ett riksdagsavgörande som andra kammarens.

Oppositionen måste ju å sin sida känna det som en plikt gentemot *sina* väljare att grundligt revidera pensionsreformen den dag den enligt de demokratiska spelreglerna kan göra så — dvs. så snart den fått erforderlig majoritet, vilket,

fortfarande enligt spelreglerna, innebär 1 röst mer än motsidan i respektive kammare. Socialdemokraterna får naturligtvis inte heller förtänka oppositionen att efter t. ex. 1960 års val — om en borgerlig andrakammarmajoritet då skulle föreligga — tillmäta andra kammarens röster samma vikt och betydelse som första kammarens. Obligatoriet kan inte — när allt kommer omkring — förverkligas i dess helhet mot en majoritet i andra kammaren.

Oppositionens uppgift nu är att göra allt för att skapa denna majoritet — vilket också innebär att den måste hålla samman. Hr Königson har gjort folkpartiet och borgerligheten stor skada. Men den går att reparera — om hr Ohlin vill göra sitt för att hålla samman borgerligheten. Vill han inte det kan han lätteligen komma att gå till historien på ett annat sätt än han förmodligen tänkt sig — nämligen i sällskap med en herre vid namn Gallas, även kallad härfördäraren.